

ROK 1999 – VÝZNAMNÝ MEZNÍK V EVROPSKÉ NORMALIZACI ASFALTOVÝCH POJIV

Revue générale 1999, č. 772, str.31

André Stawiarski

Rok 1999 znamená pro evropskou normalizaci asfaltových pojiv významný mezník. V případě kladného výsledku formálního hlasování bude první fáze harmonizace ukončena vydáním evropských norem specifikací silničních asfaltů a souvisejících zkušebních metod. Druhá fáze na ni bezprostředně navazuje: vývoj norem, vycházejících z funkčních charakteristik pojiv ve vozovce.

Úkolem semináře EUROBITUME v Lucemburku 3. - 6. května 1999 bylo vybudování vědecké základny, která má tuto koncepci usnadnit. V roce 1999 obdrží výrobky z oblasti silničního stavitelství mandát Evropské komise a evropská normalizace, prováděná dosud na bázi dobrovolnosti, tak dostane legislativní rámec.

První fáze

V uplynulých deseti letech byla normalizací ropných výrobků pověřena CEN/TC 19 Ropné výrobky pod vedením Holandska. Normalizací silničních asfaltů a příbuzných výrobků byla pověřena subkomise TC 19/SC 1 Asfalt a příbuzné výrobky. Předsednictví subkomise a vedení sekretariátu bylo od počátku svěřeno Francii. V první fázi byly harmonizovány existující národní normy specifikací i zkušebních metod. Tyto práce se chýlí ke konci, protože první evropské specifikace a zkušební metody jsou již připraveny pro formální hlasování, které se předpokládá v polovině roku. Po schválení budou tyto normy vydány a zavedeny v členských zemích CEN. Rovněž práce na normalizaci asfaltových emulzí značně pokročily. Pomaleji postupovaly práce na normalizaci ředěných asfaltů, jejichž ekonomický význam je v různých zemích různý. Složitě a citlivě technické otázky normalizace modifikovaných pojiv nebyly na evropské úrovni dosud jednoznačně vyřešeny - přes intenzivní práci, kterou jim experti členských zemí CEN věnovali.

Práce na společném díle se projevila u členů subkomise a pracovních skupin, pocházejících z různých zemí a různých technických kultur, velmi blahodárně: atmosféra tvůrčí spolupráce a vzájemného respektu je velkým vkladem technické veřejnosti do budování sjednocené Evropy.

Zahájení druhé fáze

První specifikace ropných asfaltů ještě nebyly vydány a již musíme uvažovat o příští generaci těchto norem, ještě důsledněji vycházejících z funkčních požadavků pojiv v konstrukci vozovky. Tato orientace na funkční charakteristiky odpovídá lépe i požadavkům a potřebám objednatelů asfaltových pojiv - silničním stavebním podnikům a zadavatelům silničních stavebních prací. Velké naděje se vkládají do modifikovaných pojiv.

V současné době se v TC 19/SC 1 připravuje nový úkol: stanovení cílů, organizační schéma a nový plán prací. Tento úkol se rýsuje v okamžiku, kdy organizační struktura CEN prochází změnami, které mají optimalizovat a zjednodušit její práci (předpokládá se zrušení subkomisí). Za těchto okolností se CEN/TC 19/SC 1 může stát samostatnou technickou komisí „Silniční asfalty“.

Seminář EUROBITUME 1999 v Lucemburku

Evropská profesní sdružení byla vyzvána, aby plnila důležitou konstruktivní úlohu v procesu tvorby evropských norem. Proto byl ve spolupráci sdružení EUROBITUME a EURASPHALT uspořádán ve dnech 3. - 6. května v Lucemburku seminář o funkčních charakteristikách asfaltových pojiv. Cílem semináře byl návrh opatření pro usnadnění vývoje budoucí generace norem:

- postupné upřesňování požadavků na funkční charakteristiky asfaltových krytů;
- přesné definování funkčních charakteristik asfaltových pojiv, nezbytné pro dosažení těchto požadavků;
- prověření existujících zkušebních metod a vypracování dalších, určených pro měření funkčních charakteristik.

Závěry semináře budou základnou budoucích prací CEN. Do tohoto procesu budou zahrnuty i zkušenosti získané v rámci programu SHRP/Superpave (USA a další země). V tomto systému specifikací jsou asfaltová pojiva tříděna na základě jejich očekávaných funkčních charakteristik („performance grades“).

Mandát pro silniční stavební výrobky

V prosinci 1998 adresovala Evropská komise (DG 3 - Construction) CEN mandát, kde vyslovila požadavek, aby byly vypracovány harmonizované normy pro silniční stavební výrobky. Tento mandát vychází z „Direktivy o stavebních výrobcích“ 89/106/CEE, jejímž cílem je harmonizace předpisů členských zemí Evropské unie a tím i zrušení překážek ve výměně zboží.

Princip direktivy a mandátu spočívá v požadavku, aby vybudovaná díla (například pozemní komunikace) respektovala hlavní požadavky, týkající se bezpečnosti a majetku osob a ochrany životního prostředí. Výrobky použité ve stavbě musí odpovídat technickým funkčním charakteristikám stanoveným mandátem, které umožní zachování hlavních požadavků direktivy ve stavebním díle. Technické funkční charakteristiky jsou proto předmětem harmonizovaných norem, vypracovaných v technických komisích CEN. Shoda výrobků s harmonizovanými specifikacemi bude prohlášena v rámci systému prohlášení o shodě a potvrzena propůjčením značky CE, nezbytné pro uvedení výrobku na trh. Generace výrobků, úředně potvrzené mandátem, obsahují ropná nebo modifikovaná asfaltová pojiva, asfaltové emulze, ředěné asfalty a asfaltové směsi. V první řadě se tedy tento mandát týká technické komise CEN/TC 227 Silniční materiály a subkomise CEN/TC 19/SC 1 Asfalt a příbuzné výrobky. Na mandát se musí odpovědět do léta 1999 předložením pracovního plánu termínů pro vypracování harmonizovaných specifikací.

Francouzský příspěvek k evropské normalizaci

Francie je pevně rozhodnuta pokračovat v aktivní účasti na tvorbě evropských norem, aby mohla uplatnit svá odborná stanoviska a zhodnotit svá know-how v oblasti asfaltových pojiv a silničních stavebních technologií. Pokračování v tripartitní dohodě mezi orgány státní silniční správy, silničními stavebními podniky a výrobci asfaltových pojiv je základním předpokladem příznivého budoucího vývoje. Tato dohoda by se měla konkrétně projevit i ve francouzských normalizačních zrcadlových orgánech (Normalizační úřad pro ropu - **Bureau de normalisation du pétrole** - BNPé, Normalizační úřad pro zemní práce a pozemní komunikace - **Bureau de normalisation des sols et routes** - BNSR) a v národní normalizační komisi Asfalty - Bitumes). Společný postup umožňuje přesnou definici francouzských postojů a provádění přednormativního výzkumu, který je nezbytnou základnou pro vypracování budoucích návrhů evropských norem.